

1921 оном декабрин 21-нээ гарана

Эхэ найхан нютагаа эд хамта мандуулаа!

БУРЯД УМН

Бүгдэ арадай газетэ

1992
ОКТАБРЬ
13
Намарай дунда
гарын 17
ВТОРНИК
гарагай 3
№ 199 (18558)
сэн 6 мүн

Буряад Республикын Верховно Советдэ

КОНСТИТУЦИОННО КОМИССИИНЫ ЗАСЕДАНИ

Республикын Верховно Советдэ Конституционн комиссийн ээлжэтэ засэдани үнгэргэгдэбэ. Конституцида (Үндэһэй Хуулида) хубилтанууд ба нэмэлтүүдые оруулха тухай Буряад Республикын Гүрэнэй бүрин эрхэтэ байгаа тухай Декларациин проектүүд тухай, мүн тэршэлэн Буряад Республикын Гүрэнэй туг тухай асуудалнууд тэрэн дээр хаража үзэгдөө һөн.

Манай обществын урда табигданан зорилгонуудаар дуралдагдан хубилтанууд тухай удхань ехэнхидэ тоторхойлогдоно. Энэниие хараада абан, Конституциин оршол шөнээр найруулагдана байгаа. «Политическэ байгуудамжа» гэхэн нэгдэхн бүлэгэй 5 статья. «Социальна хужжалта ба социальна гурбадхи бүлэгэй 2 статьяда редакционн хубилтануудые оруулха гэжэ дуралдагдаа һөн. Жэшэнь, ороон дотор бөөлүүлэгдэж байһан арай эрлэм буралтхай реформын эрлэмтэ нүүдтэ зарим зүйлүүд таахуагүй байгаа һөн. Таарахагүй бусадшы зүйлүүд би.

Хүнэй ба гүрэнэй хоорондох харилсаануудта хабаатан асуудалнуудта онсо анхарал хандуулаар гэжэ комиссийн гашүүд ханамжалтан. Энэнтэй дашарамдуулан, Конституциин зохио бүлэгтэ горитой хубилтанууд ба нэмэлтүүдые оруулха хэрэгтэй гэжэ дуралдагдаа.

Россин Федерациин Конституцида багдалгадан дуралдагдаа тухай тухай республикын эрхэтэй урда хэрэгтэй гэжэ дуралдагдаа.

Россин Федерациин Конституцида багдалгадан дуралдагдаа тухай тухай республикын эрхэтэй урда хэрэгтэй гэжэ дуралдагдаа.

Россин Федерациин гүрэнэй засагай федеральна зургаануудай ба гүрэнэй бүрин эрхэтэ ороод бургин эрхэтэ республиканыудай зургаануудай хоорондох эгизгэмж түлөөлгөнүүдые хизаарлаха тухай Федерациин эрхэтэ Ардад депутатүүдэй VI съездин хайшаан дээрһээ Конституциин зургаанууд хубилтанууд оруулагдаа.

Ойрын ерээдүйдэ Россин Федерациин шэнэ Конституцида баталан абаха гэжээ аб даа. Манайшые республика өөрингөө шэнэ Үндэһэй Хуули баталан абаха. Гадахи бүлэгтэ горитойхон Зүгөөр тэрэ бологор хүсэн.

Ургаса хурялга-92

ҮРЭНЭ ХҮРЭНГЭЭ ХААНА

Таряашадай ажахынуудай «Маяк» нэгдэлэй Бурнашевский отделениин механикаторууд хартаабаха малтажа байхай. Энэхид хартаабахан Федот Моисеевич Малютин нёдондо жэлдэ район соогоо эгээл үндэр ур дүн туллаа гэхэ гү, али гентарай дунда эргээр 10-и центнер ургаса хурлаха абаа бэлэй. Байгана ондо тэрэ өөрингөө тулалташа Борис Петрович Голубевтай хамта хүдэлжэ, хабартаа даалгадан 75 центер талмай дээрэ хартааба харьяан байха юм. Зүгөөр сагай уларилнаа боло, хартааба ургуулагдаа мүнөө.

М. ДАГБАЕВА.

Тарбагатай район.

«СИНЬХУА» АГЕНТСТВЫН ТҮЛӨӨЛЭГШЭД—АГАДА

Дэлхэйдэ мэдээжэ хэблэһэй «Синьхуа» агентствын түлөөлгөшэд түрүүлхэнхэй Сибирь болон Алас-Дурна зүгтэ эрбэ. «Синьхуа» агентствын хужалтын захиргаанай тагаай дарга Сюо Циньминь, агентствын хүдэлмэрилгөшэд Лю Сююха, Лю Шулань гэшүд тус делегациин бүридэлдэ оролсоо.

Б. СОДНОМОВ,
«Агнискал правда»
газетын корр.

УНШАГТЫ, ТАНИЛСАГТЫ:

- 1-дэхн нуурта. Редакторай булан. Ц. Цырендоржиев: «Шахардуу боло магадгүй бэшэ гү?» «Буряад үнэн»—93. Н. Галданов: «Буян хэхэ нэгэ арга».
- 2-дэхн нуурта. Дэлгүүр: ажаимдарха арга бэдэрхэ. А. Вокин: «Атаа мээрээлгэ». Түрэл ногагтаа түрүү зэргэтэй. М. Намжилов: «Ажална айгаагүй наа». Д. Амоглонов: «Шэнэ технологин ашаар».
- 3-дахн нуурта. Эрдэм буралсагай шэнэ шатада. «В. Тонтохова: «Хэжэнгэдэ баһа лицей бин». Б.Н. Лхамжапов: «Сагаан уула тухай дуунуудые дуулы». А. Лыденов: «Тарбаган»—рассказай түгсэхэл.
- 4-дэхн нуурта. Нигүүлэхы сэдхэлэй нангин ёшоор. Э. Будаева: «Эрлэгийн хангыт». Зүүн зүгтэй шэлэлдэ. Туһатай зүбшэл.

Редакторай булан

ШАХАРДУУ БОЛОЖО МАГАДГҮЙ БЭШЭ ГҮ?

Бүгдэ арадай газетэ

Бүгдэ арадай газетэ

Бүгдэ арадай газетэ

Бүгдэ арадай газетэ

Бүгдэ арадай газетэ

Бүгдэ арадай газетэ

НИИТЫН ЭМХИНҮҮДТЭ

БУРИДХЭЛДЭ АБАХАНЬ

Бүгдэ арадай газетэ

„Буряад үнэн“ 93

БУЯН ХЭХЭ НЭГЭ АРГА

Бүгдэ арадай газетэ

Бүгдэ арадай газетэ

Бүгдэ арадай газетэ

Бүгдэ арадай газетэ

Бүгдэ арадай газетэ

Бүгдэ арадай газетэ

Бүгдэ арадай газетэ

Эрдэм хүралсалай шэнэ шатада

ӨЖЭНГЭДЭ БАҢА ЛИЦЕЙ БИИ

Хайн кабинетдэйгэе наанажа, гэрээгүүрөөр хэшилүүлээд янажа үнэгэрхга байнанаарай гайхаладам, Виктор Санжигийн...

Турүүшээр тинмэ юумэн үзэгдэһэнэйгэе байха. Нюуха юун байна гэжээ? Тэднийншэе байал ойлгохоор ааб даа...

ШЭДИТЭ АРШААНДАЛ

Хөдөөдө энэбхижээ, шог зугаатай бөдөлгөд энэ залуу эхэнэрэй зөлдөг, хэдхэншэ үгэнүүдээр андалдаад алгасалдабал, үдэр бүрүн боро юрөөндэ дарагдаһан зүрх...

Униагшын ханамжа

БАЙРЫЕ ХҮРГЭНЭЭ

нэгэ хэды үдэр соо эндэ, хэбтэжэ гарааб. Респуьликанска болоншын врачнуудта, плангаяа бэлиттэй эмшэн, аргаган Надежда Бужиглаевна...

Б. ДЫЛЫРОВ, ажалай ветеран.

Захаминай районий Далахай шотат.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Россин Федерацин габыа-та врач Надежда Бужиглаевна Боянова.

Д. АЛТАЕВАЙ фото.

Улаан-Уда.

арсажа, хуу усмын, гэр бүл, фермерскэ жэжэ аянхнууд болохо гэжээ олон шалтагаанһаа ехэл буруу, аюулай абадал болоно гэжээ.

Танай редакци манай нютаг тухай хоёр дахин (№№ 158, 159-дун дугаарта) толилол хэжэ, үргэн Буряад ороной униагшадтай танилсуулжа, бүтхэ сэлхэлэй хани барицааг үргэдхө, бэхжүүлээ.

САГААН-УУЛА ТУХАЙ ДУУНУУДЫЕ ДУУЛЫТ!..

Буряад угсаатан уни холоо үргэн гата дайлаараа, гол нугаараа, хада уулаараа таван хушуу малаа адуулажа ябахад, мүн түрэйгэе...

Эдэ дуунуудай үгэ бөшөөн Г. Чимитов, Д. Дылгыров, Г. Батоево хүгжэмэй зөхөн найруулан Д. Д. Жалсаревта, А. Андреевта, Б. Цырендашевта, Ю. Ирдыевта сэдхэлэй, үнэнхэ зүрхэнэй баяхан хурөөд, манай нютаг Сагаан-Уула тухай дуу, шулуунууды саанш...

Урдан нима үгэ бин агша нэн: «Бодоод лэ боро даагаа зайдалха гэжэ. Нээрээшэ, отол нэгэ хэды дуугаа хэды дагажам ханхалда, һонингүй, залуутай болоходог шэжигншэ. Харин олоной дунда найшагдаһан, сөдхэлдэ хадгуулан дуунууд (урданы найшэ, мунөө сагайн) бин гэжэ ааб даа. Ижээшэ, «Тоогто нютаг», «Уншн сагаан ботого» гэжэ мэгэ дуунууд үеңгэ үлдэ абаха юм ааааа...»

ШЭНЭ ПРОГРАММА

Россин болон урданай Советскэ Союзай бусад республикануудай хургадшэ, оюутдаые ба ачулы олоон хэрэг эрхилгэһэе Холбоот Штадуудта хурга хэжэ шэнэ программа тухай мэдэжэ сенатор Билл Брэдли (Нью...

Ажалай эмхидхэл ба экономика

Тэршэлэн хүдөө аяханда хэрэгтэй машина бүтээлгэе, техникэсэ харууна хэжэ сервис хуңгөөшэ шухала. Эдөө хоолой зүйлүүдэ буйрлуулха халбаринууды шэнэ нэхдэхин тула баһал хэжэ хүдэлмэри хэргэжэ ушартай.

Александр Лыгденов

Тарбаган Рассказ

(Түгсэхэл, Эхининь октябрийн 9-нэй номерто). — Һөө, һөө, хүгшэн абамнай унташоо. Унтаандаа энээлэ, намдал адли зүүдэлжэ байна. Нанатайшууд зүүдэлжэ хардаг гү? — гэжэ байна энэ зундаа түрэн баганай хөөрхөн басаган Мухар-Шэхэтын хажуугаар эрьелдэнэ.

— Хүгшэн аба, би жаахан хадаа түрэн садшооб, бэш эдөөлжэ һанангүйб. Намтай наадты даа. Угы һа аяр һонин зүүдэ хараһанаа хөөржэ үгыт. — гэбэ. — Ай халаг, Унхөөрөөшэ унтаһан байбали. Намтайга эрхүүлшн, болоо гээшэн, басаганам, Байраһаа холо эршоод, унтаха гэжэһэнэй ехэл му абадал гэжэһэнэй гэжэ мэдэжэ байгаарай. Ямар зүүдэ гэжэ гү? Үбгэн гэн аба, эжы, байбаһаа элшэ гэгшээр унтаандаа үзэбэ. Һайн юумэнини энэ үгыл хаш, һаяр бишин бурханыгаар орондо ошоно, эжы, абаһаа хахасахаа бөлхөлжөб? Ушөө үргэн ехэ, һонһонһоо ноогой жалга, хүндэ харабэ. Манай байра хүнды хаш, зүгөөр мунөөнэй бэшэ. Уни холо сагтана. Тинхэ үедэ хоёр күлтэй хүнүд гээшмэйнэй табан хушуу мал олоор эрхилдэг байгаа. Үбэл, зүнгүй үлгэр ноогоор, хардаа-хагаар хооложо байдаг, хада хүдөөгөөр хушууран бэлшэдэг мал, тала дайдаа арга, шагнаһаа үржүүлжэ байһанаа үржүүлжэ байһанаа юм. Харин мунөө бидэ юу үзэн гэжэһэнбидэ? Ай, бурхан! Тала нугаһаа байха хада хүнды хуу урбуулжа, онгило хаяжархөб. Амитаи, шүбүүдэ алажа хоудаха байха, өөһдэһэе хоолдуулжа байһан хүрхэртэй газараа хоро-шараар худжа, бээрлажа байха гэжэһэнэй юун юм? Үнгэржэ ошоходоо малайгаа эдихэ хагда, һолооме хабар, намартаа голдэ мэдэхэ. Ногоо сөгсүгдэй үзүүр, забһараа орхидон шумуул-шохойн үндэ үрүрэд хуу барандаа һорһоно. Ургамал үржэлһөө гарһан алаһа, батаганаа, таршаа сохондуу ноогоной үрһэ-һотһе талаар тараадаг, һайжаруудла, олошоуулдаг юм гэжэ хоёр күлтэй хоймгойнуудай мэдэхэгүл байһа. Минни бодоходо, таанда аша, гүшадни, энэ, аба эжынгээ бууса орхижо, элдэн һайхан ондоо газар бэдрэжэ ошоо хаатнай, дээрэ хаш. Эрхэ хабар энээн тухай бодожо үзөөрэйгүтэй. Хайшаа нүүхэ юмта даа, ойлгоноһонгүб. Анхандаа үргэн сөнхир Сэлэнгой хоёр эрэ зүбшажэ, үндэр суута Хамар-Дабанай үбэр, хүнды бариха, Бурядай газарай хахал шайхуу дайлаар амидаргаша һэмди. Мунөө аргагүй шөөршнхэйбидэ. Мун Агтын таладһе Монголһоо манай-хидай хаа-гаа гарамга эрхэлжэ, дээрэ дорон алажа хоудаархидга юм гэжэ дуудлаһа. Дойшон урсгалтай Эдэ голы энээгүүр гатаһаа шадхагүйт, тинмээһэ баруулжа ошожо. Захаминай ой тайгаархи ара мөдөөр урагшаа орооһаатнай, һайн байха.

Мунөө Мухар-Шэхэтын хоорөө ганса одхон басаган бэһэн хөөр дүгээшэ эдөөлжэ байһан хоёр залуу тарбаганууд шалгалһаа байна. Нэгэнини гайхалгаар: — Хүгшэн аба, юугээл эрхэ гэгшэ-ота, хайшаа эрхэ, тэнгээл-төөрлгэ тухай дурданаб. Олоорго сугларшот шууылдажа байһааа үшөөндэ эдөө хоолой хүтэм хэрэһэ дээрэ бэшэ гү? Гэгээтэй хамта, бидэ юрөөд өрн өө...

— Байтэй, үрхидэхэ бодоод. Эдэһин урданайн хөөр дэдэ адли бэшэ, түрэн гүйдэлтэй шэнэ томо амнтал байһана. Унгаргэе, һөө-даа, тугаһа бүр сооһонни һанаа эршоотой байдага һэн. «Шагнаһаа шагалха», дуулаһанаа «Балгаша» гэжэ хэлсэдэг лэ бэрхэ. Ягараа шамда, Хэтар-хэй-Шэхэтэ, найдаһоо гэжэһэнэй. Юун лэ болошоо ааб, — гэжэ хүгшэн тарбаган бэһэнэ үгдөө оруулжа зогсооб.

Джерси штатай демократ) сонисхоб. Эдэ бүгдэ демократическа хубилтануудтай экономическа талаһаа нухаар хөөржэ хэжэ саһаһа хангагдаха юм. «Росида бидэний үгээ гэгшэн долларнууд тэндэ ба...

ИТАР—ТАСС.

Мунөө үедэ долгүүрэй харилсаан тухай эхэ хөөрлөдөн болоно. Эд бараанай ходо дуталдажа байһада, биржэнүүд, элдэб банкнууд, худалдаа наймаанай жэжэ-бөжө эхилжүүд экономикын тааруу тэнүүрине бариха шадалхагүй. Тэдэний байһан сагта үйлдэбэриин мунгэ зөөри аралжаа наймаан руул орчулалдажа, экономикэ доройтуулжа, юумэний дуталдажэ бэрхэ бүри нүжэрөөхэ байна. Хүнүүдэй һайн дураараа, бүтээсэтэйгээр хүдэлжэ эрмэлзэһэн үгы болоно бшуу.

Н. РАДУГИН, Россин вице-президентин тугаһага, экономикын эрдэмэй кандидат.

«Экономическа гэгээлжээ энэ стагта абжаа хураангаар үтгэбэ».

Нигүүлсэхы сэдхэлэй нангин ёшоор

ЭРИЛТҮЙЕМНАЙ ХАНГЫТ

«Нимэ угыг үнэ тунг соо ажааууаа гэжээ илалтаа нивалд эвхэлжээ...»

Нигүүлсэхы сэдхэлэй тухай нэгдүгээр үндэртэйгээр...

Мүнөө зон ваучеруудыг хайшань хэрэглэхээ ойлгож...

Элүүр энх таанад эрмэдэг зоной байдалыг мэддэггүй...

Үйлсэ, гудамжануудаар нивалд зоной үсөөн ябахыс...

Дүрбэн жэлэй саада тээ бидэ нивалд зоной бүлгэмэй байгуулаа...

Э. БУДАЕВА, залуу нивалд зоной «Преодоление» ассоциацийн түрүүлэгшэ.

Уйгсын зоной йбадаг трюурууд үндэр хаалттай юм...

Коллектор-тэргэн авшар ло нэгэ тэшинэ йбаха аргатай зондо тусхай гэр бариха тухай асуудалыг гүрэн урда эрид үсдээр табинабди.

ЗЭЭРЭНЭЙ МЯХАН бүлгэмэ шаантай. Доторой табан органи, осолбол, зүрхэнэй, эльгэжэй, уушханай, боорын, дэлюунэй үбшэндэ зээрэнэй мяхан найн юм.

ШАРХАДА, хабарта гахайн халуун эльгэ илахата, найн. Шээнэй хаагдабал, гахайн бишыхан хүлгэ бүлээн ушаар даруулаад, үүха юм. Харин хоргоондоо хатабал, мүн

МОНГОПДО ХАДХУУЛАН хабдар дээрэ гааһанай мохи табика бообол, найн.

ГАХАНИ МЯХАН халуун шаантай. Яһанай шархирга үбшэхэдэ, гахайн дүрбэн хүлэй йба, мяха сугтань шанажа, шүлэнь ууха. Зүрхэнэй үбшэнтэй хүн гахайн зүрхэ, боорын үбшэнтэй хоёр боо...

ЭЛДЭВ ЮМЭНЭНЭЭ хүн аймхай боложо, сэдхэхээ зобобол, бүгын эбэр, бүбөөлжэнэй мяха тус тустань эдихэ юм.

ШАНГАЙН бүрн аша нүлөөтэй болоно. АРВАН БОНГИНО, цеспонтой нэгэ хүн илгэжээхээр хэршээд, хүн соо хэмэ, зөөлн болоторын бусалгагты. Тингээд дээрлээнэй нэгэ баганаар эдэнэй шүүлэ, зүгын тоно нэмэжэ бололот. Бүхэли үдэр соогоо час бүхэндэ 1 томо халбагаар энээнэ ууха байгаа хаатай, ханиадантай хобхорхо байха.

БРОНХИТ ханиадаатай болон хүндэ нимэ зүбшэл үгэхэмэй: 15 грамм алозгүй шүүлэ, 100 грамм гахайн (галуунай) ооха, 100 грамм сагаан тоно, 100 грамм зүгын тоно хулгайд дээрлээнэй 30 грамм накаа нэмэжэ болно. Энэ колисоо үдэрэй 2 дахин 1 томо халбагаар уухада, 1 стакан халуун хүнээ ууха байгаа хаатай, ханиадантай хобхорхо байха.

ХАНЯАДАН ХАЛДАХАГУЙ Экхээр хүйтэ абажа, ханиада эмилхэн хүнүүдэ зүбшэл сабарни үгэжэ, ардадэй эмшлэлгэдэ хэрэглэдэгдэг олол аргауудыг хооронь үгэхэмэй. Одо арвануудыг хэрэглэжэ, ханиада хүнүүдэ эдэгэхэ, аргааха байнат гэжэ дуудуулабди.

Худмаад, үдэрэй 2-3 дахин нэгэ, хоёр томо халбагаар ууха байбалтай, эхэ найн байха.

СЭЭЖЭЭЭ хуурай сэмбэ бүдөр тала аршаад, үлүүдэн гахайн дотор оохонэй үгн болотор шахуу сэмжээд түрхнэй, эльбэхэ. Угышье наа, гахайн оохонэй орондо шарга тохойр сэмжээ үрэгтэй, нарнаагай тохойтой наа, тэрэн дээрэ нэмээ

сүлдүүдлэн, хаанашье хүгэ эхэнэртэй хуби заяагаа нивалдүүлэн эрхэтэн тэрэнэ эхээр сохино, хабангудынь сүхуаһан, тархинь гэмтэйлэн байха юм. Энэ болынцада хутагаар гэднэ руугаа хадхуулан эрхэтэн ошон байна. Сугтаа архидабан, гурдандаа

Хүршэнэрэймной УГСААХАЙН

Бүүлэй хэдэн харын турша соо хубилдтанууд боложо байна. Энэ най, Шэгэ хотын «Забайгальнай» хайса бөшөөн юм.

«ОСТАЖИНО» КАНАЛ 6.55—Шэнэ һонин. 7.35—Углов, 10.50—Мультифильм, 10.15—«Богатые плачуэ», 11.00—«Мелочи жизни», 3 дахл сери, 11.30—Концерт, 11.45—Ан амитадай аймгага, 12.25—Футбол шөжжэлэ, 13.00—Шэнэ һонин, 13.20—«Жешигба Балзамниа»—фильм-балет, 14.25—«Двое»—уран найханай фильм, 14.55—«Чужой звонок»—уран найханай фильм, 16.00—Шэнэ һонин, 16.25—Ажал хэрэгэй талаар мэдээлэл, 16.40—Адам Смитэй мүнгэн зөөри, 17.10—Блокпост, 17.15—Уолт Диснейн дурдаха, 18.05—Манай хүржэнтэ клуб, 18.45—«Вольный табун», 19.00—Шэнэ һонин, 19.25—«Останкино» канал танилсуулаа, 20.00—«Богатые тожне плачуэ», 20.45—Хүгжэнтэ программа, 21.00—Темэ, 21.45—«Амгалан найрсотгы, бага шуул» 22.00—Шэнэ һонин, 22.20—Региссер А. Ваддын фильм, «Человек из мрамора», 01.00—Шэнэ һонин.

Зүүн зүгэй эмшлэлгэ

ТУУЛАЙН МЯХАН, яһан һэююн шаантай. Толгойн эрьсэхэдэ, тамиргүй болоходо, туулайн мяха эдикэдэ, тубатай юм.

Мүн шэжон үбшэнтэй (цистит) хүн туулайн бүхэл тархи шанаад, шүлэнь ууха...

ТУУЛАЙН МЯХАН БА ТУҢАТАЙ БУСАД ЗҮЙЛНҮҮД

даа, эдэгхэ. Саг үргэлжэ боолжожэ байбал, мүн үл хоолоо шэжэгэмн тула туулайн үһотэй тархи шагаһан үһынэ архар даруулан уубал, найн байха.

бэл, хүнэй шарайн үнгэ байхан болоно. Хүсьнь нюдундоо дуһаабал, хараань найжардаг.

лэ гахайн хүлгэ (нааханше) хүйтэн ушаар даруулаад уухада, тубатай.

ШЭЭЖЭЭЭ БАРИЖА шадаха болон хүн шагаһан шара будаа (пшено) шара тоһондо зуураад, халуунаар эдикэ ёһотой.

даа, эдэгхэ. Саг үргэлжэ боолжожэ байбал, мүн үл хоолоо шэжэгэмн тула туулайн үһотэй тархи шагаһан үһынэ архар даруулан уубал, найн байха.

бэл, хүнэй шарайн үнгэ байхан болоно. Хүсьнь нюдундоо дуһаабал, хараань найжардаг.

лэ гахайн хүлгэ (нааханше) хүйтэн ушаар даруулаад уухада, тубатай.

ШЭЭЖЭЭЭ БАРИЖА шадаха болон хүн шагаһан шара будаа (пшено) шара тоһондо зуураад, халуунаар эдикэ ёһотой.

Ханяадан халдахагүй

Экхээр хүйтэ абажа, ханиада эмилхэн хүнүүдэ зүбшэл сабарни үгэжэ, ардадэй эмшлэлгэдэ хэрэглэдэгдэг олол аргауудыг хооронь үгэхэмэй. Одо арвануудыг хэрэглэжэ, ханиада хүнүүдэ эдэгэхэ, аргааха байнат гэжэ дуудуулабди.

Худмаад, үдэрэй 2-3 дахин нэгэ, хоёр томо халбагаар ууха байбалтай, эхэ найн байха.

СЭЭЖЭЭЭ хуурай сэмбэ бүдөр тала аршаад, үлүүдэн гахайн дотор оохонэй үгн болотор шахуу сэмжээд түрхнэй, эльбэхэ. Угышье наа, гахайн оохонэй орондо шарга тохойр сэмжээ үрэгтэй, нарнаагай тохойтой наа, тэрэн дээрэ нэмээ

сүлдүүдлэн, хаанашье хүгэ эхэнэртэй хуби заяагаа нивалдүүлэн эрхэтэн тэрэнэ эхээр сохино, хабангудынь сүхуаһан, тархинь гэмтэйлэн байха юм. Энэ болынцада хутагаар гэднэ руугаа хадхуулан эрхэтэн ошон байна. Сугтаа архидабан, гурдандаа